

דליה זרחיה – מחשבות על פסנתר כנף לבן ||

"אם לא תתחנני איתו נקנה לך פסנתר כנף לבן". ההבטחה הפתיינית לאובייקט של תשוקה יכלה לזמן אפשרויות להיסטוריה משפחתית אחרת. אבל "היא" כן התחננה איתו. "היא" – אווה בר, אמה של דליה זרחיה - נולדה בירושלים לבתיה ויצחק, בעלי בית מסחר למחוכים וחזיות שהגיעו מפולין. בר גדלה וחונכה במנזר סן ג'וזף בבית לחם, ובגיל 19 נישאה למגינת לב הוריה הפולנים לנתן זרחיה, בן למשפחה ממוצא סורי.

אל התא המשפחתי אותו בנתה בר עם זרחיה היא הביאה אהבה מלווה בקפדנות יתר אותה חוותה בסביבה בה גדלה. דליה זרחיה, בתה, זוכרת את הצורך לעמוד באמות המידה הנוקשות של אמה, ויתרה מזאת, את החרדות מה יקרה אם היא לא תצליח לעמוד בהן וגם אותה ישלחו לגדול מחוץ לבית.

בתערוכה **מחשבות על פסנתר כנף לבן** הופכת זרחיה את הזכרונות והמחשבות אודות יחסיה עם אמה ואודות התא המשפחתי בו היא גדלה לנקודת מוצא למסע ממשי/בידיוני. במהלך אמיץ היא שמה על השולחן תחושות ורגשות שליוו אותה שנים ומציעה מבט אל סיפור אישי שהופך אוניברסאלי.

במסעה נעה זרחיה בין שלוש נקודות זמן – ילדות, נעורים ובגרות – שמתפרצות אחת לתוך השניה שוב ושוב. אלה מיוצגות בחלל הגלריה במיצבים בהם היא מחברת פריטים מעזבון אמה לחפצים שהיא מוצאת ברחובות העיר בסביבה בה היא פועלת. במיצב – "אסיפת הורים" היא רושמת ורוקמת חרדות במחברת המשתקפת למול פניה, ומחדדת את תחושת השבר הפוטנציאלי בהצבה על גבי שולחן מפורק; בטריפטיך המהווה "חדר ווידוי" היא מפגישה ומעמתת אוסף דמויות המבנות עבורה "בית", ומבליטה ביותר את "האחות אנני" – הנזירה שגידלה את אמה; דמותה של אמה ושל הנזירה מובילות גם סדרת פורטרטים בהם היא מתכתבת עם רישום דמויות של קדושים, אך למול הסטוקו הכנסייתי והחומרים היקרים זרחיה רושמת בחומרים מהסביבה הביתית היומיומית שלה – קפה, מסמרים, חרוזים, חוטים וכדומה; במיצב הנראה כמרחב ביתי, עמוס חפצים ממשיים ויצוגים שלהם, היא מציעה הצצה אל חדר פלאות עתיר סודות ומרמזת אל היבטים גלויים ועלומים המסתתרים בסיפורה שלה אך בו זמנית בסיפורו של כל תא משפחתי.

זרחיה מציבה חפצים תלת מימדיים ככלי רישום בחלל; רושמת אובייקטים וסביבות ברישומי דו מימד; נעה בין מלאכת יד עמלנית ופשוטה בה היא רוקמת, קושרת וממשרתת חפצים וסביבות בחוטי רקמה וטקסטיל שנותרו מבית החרושת למחוכים של משפחת אמה, לרישום אקדמי עתיר פרטים; מערבת חומרים ממקומות ותקופות זמן שונות; מתעתעת בין ממשי ומדומיין; ועוסקת בהיסטוריות ובסיפורים הטמונים בחפצים ככלי להנחת חיים.

|| מירב רהט